

Grad Pula – Identitetske osnove

(izvadak iz programa <http://www.isuz-curi.info>)

Južnoslavensko zajedništvo kao izvorno hrvatska nematerijalna kulturna baština

Grad Pula u svom današnjem obliku izgrađena je u 19. stoljeću kada je nekadašnje multietničko carstvo iz zapuštene močvare odlučilo u pulskom zaljevu izgraditi svoju glavnu ratnu luku. Nekako u isto vrijeme sazrijevala je i ideja južnoslavenskog zajedništva koja je danas u Hrvatskoj prešutno izbjegavana mada je ona u svojoj izvornosti važan i iznimno vrijedan dio [hrvatske nematerijalne kulturne baštine](#) na kojima je uostalom i utemeljena današnja europska unija.

Poticanje te teme u ratom neopterećenoj Puli nije nužno samo radi identiteta Grada Pule već i stoga što je onaj izvorni, ratovima neopterećeni duh južnoslavenskog zajedništva nužan radi uspostave dobrosusjedskih odnosa između svih današnjih suverenih južnoslavenskih Republika.

A time se pridonosi i stabilnosti okruženja koje značajno utječe na mnoge razvojne planove Istre i posebice Grada Pule.

[Južnoslavensko zajedništvo pojam je koji se u svojoj suštini odnosi na težnju za nenasilnim suživotom autohtonih nacionalnih zajednica na određenom etnički izmiješanom prostoru.](#)

Multietnička carevina za čije je vladavine sazrijevala ideja južnoslavenskog zajedništva bila je vojni savez koji je na okupu držala višestoljetna prijetnja otomanskim osvajanjima. Nestankom te prijetnje nestala je i ona kohezijska sila koja je držala carevinu na okupu što je dovelo do težnje za osnivanjem zasebnih nacionalnih zajednica. Zajedništvo Hrvata i Srba s prostora tadašnje carevine kao najbrojnijih naroda kojemu su se priključili i Slovenci bilo je prvenstveno motivirano da bi se odmaklo od nasilja kojime su ovi prostori stoljećima bili izloženi a koje se moglo očekivati ukoliko bi došlo do naprasitog formiranja novih država.

Treba napomenuti da tadašnje zajedništvo Hrvata i Srba nije bilo usmjereno prema supremaciji nad ostalim nacionalnim zajednicama tadašnje carevine na tadašnjem južnoslavenskom prostoru (poput npr. Talijanske, Njemačke ili Bošnjačko-muslimanske) već je bilo zamišljeno da pruži temelj za ostvarivanje nacionalnih sloboda svih nacionalnih zajednica obuhvaćenih južnoslavenskim prostorima tadašnje carevine.

No u taj put izgradnje nenasilnog zajedništva autohtonih naroda netko je umetnuo [klicu nasilja](#) nazvavši tadašnju Srbiju "slobodarskim pijemontom južnoslavenskog zajedništva" stavivši time taj ogroman teret oko vrata jednoj maloj i još vrlo mladoj dinastiji što je početkom 20. stoljeća dovelo do desetljeća političkog nasilja u samoj Srbiji koje je kulminiralo 1914. atentatom u Sarajevu i koje je dovelo do toga da je nakon stoljetnog svojatanja južnoslavenskih prostora danas Srbija u svađi sa svim svojim susjedima i sa gotovo-pa-cijelim svijetom.

Treba pritom napomenuti, pogotovo onom dijelu hrvatskog društva koje misli da južnoslavensko zajedništvo isključuje hrvatski nacionalni identitet, da je Srbiji još davne 1915. godine neslužbenim Londonskim ugovorima ponuđena velika Srbija, no tada je Srbija imala mudrije nacionaliste poput Nikole Pašića koji je odbio te planove u korist zajedničke države jer je znao da bi u protivnom Srbija ratovala protiv tog južnoslavenskog zajedništva koje je na prostorima tadašnje carevine bilo jednako zastupljeno, kako kod Hrvata tako i kod prekodrinskih Srba.

Upravo je u toj i takvoj konstitutivnosti Srba iz te davne 1915. (koja nije samo puko slovo na papiru kakvo se zahtijevalo 90-tih godina), izražen sav duh južnoslavenskog zajedništva kojeg je potom narušila navrat-nanos osnovana zajednička država a koje je u kratkom periodu NOB-a nakratko ponovno zaživjelo u svoj svojoj punini.

Revizija počasti dodijeljenih Stjepanu Mesiću

Iznimna uloga u ratovima 90-tih Bogića Bogičevića koji je spriječio vojnu diktaturu JNA kojemu se još i danas svi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini opravdano klanjaju u drugi je plan stavila u Hrvatskoj prešućivanu tvrdnju Veljka Kadrijevića, tadašnjeg vrhovnog komandanta JNA da je i Stjepan Mesić, za vrijeme svog kratkotrajnog službovanja u Beogradu od tog istog Veljka Kadrijevića tražio da se intervencijom JNA smijene Tuđman i Milošević. Ukoliko su te tvrdnje istinite one u potpuno drugačiji kontekst dovode cijelokupnu noviju mirnodopsku povijest zaustavljanja radikalizacije hrvatskog društva koje, eto, već 21 godinu od Tuđmanove smrti, nikako da nastupi.

Ukoliko se te tvrdnje pokazuju istinitim Stjepan Mesić ne zavrijeđuje niti jedno od priznanja koje mu je u Istri a i mnogo šire dodijeljeno.

Potrebno je prije svega reći da za razliku od Srbije, ne postoji niti je ikada postojala velika Hrvatska. Postoji i postojala je jedino velika južnoslavenska zajednica. I velika Srbija, kao njen jedini stvarni neprijatelj.

Potrebno je da to kaže upravo Hrvatska jer postojeći narativi koji dolaze od interesnih skupina povezanih sa Stjepanom Mesićem o Domovinskom ratu značajno usporavaju razvoj Republike Hrvatske i uspostavu dobrosusjedskih odnosa između Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Neovisno o pravnim tumačenjima, i najprostodušnjem je građaninu Hrvatske i Bosne i Hercegovine jasno da je hrvatsko i bosansko-hercegovačko ratište u ratovima 90-tih bilo jedno jedinstveno ratište.

Inkriminacija Veljka Kadrijevića implicitno dovodi u pitanje stvarne motive Stjepana Mesića kao onoga koji je dogovorio sastanak Franje Tuđmana i Slobodana Miloševića u Karađorđevu i navodnu temu tog sastanka o podjeli Bosne koja je trebala vojnom vrhu pokazati da su pomenuta dvojica loši momci koje bi JNA zbog toga trebala uhapsiti.

Nikakvog dogovorenog rata u 90-tima nije naravno bilo. Uvreda je to svakome ko je u ratovima 90-tih učestvovao.

Narativom o dogovorenom ratu Slobodan Milošević ostvarivao je svoju jedinu namjeru a to je započinjanje i poticanje sukoba između Hrvata i Bošnjaka.

No sukob Hrvata i Bošnjaka koliko god nažalost bio iskren i brutalan, danas se može reći da je u vojnom smislu pomogao i jednima i drugima da izbjegnu veće direktne sukobe s neuporedivo opremljenijom srpskom vojskom te da oboje dobiju neophodno vrijeme da se naoružaju i da [učvrste vlastite redove](#). Što je u konačnici i omogućilo ratne operacije koje su potom dovele do postizanja mira u Bosni i Hercegovini.

Pokolj u Srebrenici jasna je potvrda kako bi rat u Bosni i Hercegovini izgledao da se srpska vojska nije, sve do tog ključnog trenutka osvajanja Dinare od strane HVO-a, tako opušteno zabavljala promatrajući sukob Hrvata i Bošnjaka podcjenjujući pri tom činjenicu da je Franjo Tuđman u međuvremenu gradiro Hrvatsku Vojsku, naoružavao i Bošnjačku Vojsku te zbrinjavao tisuće bosansko-hercegovačkih izbjeglica.

Politikantske tvrdnje koje danas uglavom dolaze od strane interesnih skupina povezanih sa Stjepanom Mesićem da je Herceg-Bosna zločinačka tvorevina a bez pokušaja da se uopće nađe pozitivno tumačenje nečega što je nedvojbeno dovelo do uspostave mira značilo bi tvrditi da je i sama uspostava mira zločinački poduhvat. Narativ je to koji je ujedno i najveća prepreka uspostave dobrosusjedskih odnosa Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

NOB i Domovinski rat – Dva temelja na kojima počiva današnja Republika Hrvatska

Govoreći o pozdravu Za Dom Spremni iz Domovinskog rata kojeg su kao vlastito obilježje nosile snage HOS-a potrebno je prvo istaći da se Hrvatsku ne može uspoređivati i stavljati u istu ravan s zakonodavstvom Italije i Njemačke. Obije su te zemlje poražene u 2. svjetskom ratu. One nisu imale NOB kao pobjednički pokret koji je i te kako baštiniio rezultate te pobjede na užtrb poraženih. Opravdano je stoga sumnjati ne radi li se ovdje tek o težnji za nastavkom tog baštinjenja kao i nastuprt tome, ne krije li se u učestalim provokacijama korištenjem ZDS-a težnja za raskrinkavanjem tog baštinjenja. Ako ništa drugo, pošteno bi bilo ovime barem otpočeti svaku raspravu o znakovlju HOS-a.

Da bi izrijekom tvrdili da je pozdrav Za Dom Spremni veličanje ustaškog režima potrebno je reći da je tadašnja kvislinška tvorevine ponijela hrvatsko ime jedino da bi se postigla veća poslušnost hrvatskog naroda prema tadašnjoj okupacijskoj upravi te da bi se izbjegao bunt koji je državnim udarom već učinjen 27. ožujka u Beogradu (dakle svega 2 tjedna prije osnutka NDH)

Dakle:

- NDH je poklonjena tvorevina. Za njeno stvaranje nisu podnesene nikakve žrtve i kao takva je potpuno bezvrijedna.
- NDH jest bila težnja Hrvatskog naroda. Ona kukavička težnja koja je krasila Europu toga vremena da se izbjegnu ratna stradanja i sačuvaju imovina i životi. U čemu je i uspjela. I to po katastrofalne posljedice po sve građane Hrvatske i hrvatsku državotvornost.
- NDH je bila zločinačka, nije bila totalitarna. Bila je zločinačka jer je prihvaćanjem rasnih zakona i legalizacijom ubijanja koja su iz tih zakona proizilazili bila prvenstveno antikršćanska.

Ove tri temeljne odrednice NDH govore nam da je vojska te tadašnje tvorevine ustvari za dom bila potpuno nespremna. Što je pak dijametralno suprotno sa svime onime čime se danas mogu opisati postrojbe HOS-a iz domovinskog rata.

Snage HOS-a nisu naravno obranile Republiku Hrvatsku. Republiku Hrvatsku obranila je u domovinskom ratu stvarana i stvorena Hrvatska Vojska. Čiji je HOS bio sastavni dio.

No ono što izdvaja HOS je to da je to bila ona nepredvidiva i neideologizirana ludost sa kojom neprijateljske snage nisu računale i koja je prihvatila prvi vojni udar na Republiku Hrvatsku, posebice u Vukovaru čime je omogućeno stvaranje današnje Hrvatske Vojske.

**U današnjoj Hrvatskoj u kojoj je Domovinski rat još uvijek u svježem sjećanju prije svega je potrebno zaštititi NOB kao jedan od dva temelja na kojima počiva današnja
Republika Hrvatska**

Ukoliko bi u hrvatskom društvu postojao konsenzus da povijest Hrvatske nije otpočela 90-tih, da je današnja Republika Hrvatska utemeljena u NOB-u, da je kao takva jedina zemlja Europske Unije (nadamo se da će to uskoro biti i Bosna i Hercegovina) koja je samostalno pobijedila fašizam te da kao takva i samo kao takva(!), 25 godina po okončanju Domovinskog rata ima puno moralno pravo a time i mogućnost reći da pozdrav Za Dom Spremni nije nikakvo veličanje fašizma već iskaz prkosa prema mržnji kojom je Hrvatska 90-tih napadana i kao takav nedijeljiv dio oružanih snaga Republike Hrvatske kao i jasna poruka da se Hrvatsku mržnjom ne može nikada više napadati.

Jedino ta i takva Hrvatska mogla bi odati dužno poštovanje doprinosu HOS-a i njihova pozdrava Za Dom Spremni u obrani od agresije na Republiku Hrvatsku.

Pozdrav Za Dom Spremni prije svega je ipak unutarnje pitanje Hrvatske Vojske od čega treba razdvojiti pitanje crne boje koja Hrvatskoj Vojsci ni u kom svojstvu ne priliči. Reguliranjem javnog pojavljivanja uniformi i znakovlja Hrvatske Vojske trebalo bi regulirati i pitanje javnog isticanja pozdrava Za Dom Spremni. Jedino

otvoreno pitanje pri tom je da li su veterani HOS-a uistinu punopravni dio Hrvatske Vojske i da li je njihov doprinos u Domovinskom ratu na odgovarajući način vrednovan.

Ono što bi regulacija doprinosa HOS-a u Domovinskom ratu kao i pozdrava Za Dom Spremni trebala omogućiti je otvaranje jedne mnogo važnije teme kao i postizanje nužnog civilizacijskog iskoraka koji je u prvoj Republici preskočen a taj je da su Ustaše, jednako baš kao i Komunisti, naše bake i naši djedovi. Zločinci, jednako kao i Heroji imaju svoja imena i prezimena. Može ih se nabrojati na prste jedne ruke a može ih se nabrojati i na tisuće. No oni će još uvijek imati svoja imena i prezimena. A naše bake i naši djedovi biti će uvijek samo ono što oni i jesu. Ništa više, no niti ništa manje od toga.

Grad Pula i odnosi s Rusijom

Rusija je dala veliki doprinos poslijeratnoj izgradnji Grada Pule. Također i činjenici da su svojim utjecajem omogućili da su Istra i Grad Pula danas dijelom Republike Hrvatske.

Povijest odnosa Republike Hrvatske i današnje Ruske federacije prvenstveno je povijest odnosa jugoslavenskih komunista i Staljinove Rusije. Da bi razumijeli te odnose trebali bi znati da jugoslavenski komunisti nisu bili nikakva totalitarna ili jednournna družina već su unutar sebe imali velikih razlika. Nazivali su oni to svakako. Nazivali su to lijevim frakcijama, pa desnim frakcijama, no iz današnje perspektive možemo pojednostavljeno reći da su oduvijek postojale svega dvije frakcije - Federalisti i Unitaristi.

I svi su oni bili subordinirani Staljinovoj Rusiji koja je čas podržavala jedne, čas druge ne bi li zadržala što bolju kontrolu nad jednima i nad drugima. Slična je to doktrina koju je na nacionalnim zajednicama Hrvata i Srba primjenjivala i Austrougarska monarhija ne bi li očuvala jedinstvo i subordinaciju unutar vlastitog vojnog saveza.

Današnja Hrvatska i cijeli ovaj južnoslavenski prostor osmišljen još davne 1928 na osnovama zajedice ravnopravnih naroda definiranih od strane jugoslavenskih komunista na njihovu kongesu u Dresdenu kao i na činjenici da je osnivanje Komunističke partije Hrvatske 1937. godine (što je također učinjeno uz odobravanje Staljinove Rusije), jedan od ključnih događaja koji su omogućili stvaranje suverene Republike Hrvatske kakvu danas imamo. I kao takav je lišen svake ideološke pozadine.

Odnosi Republike Hrvatske i Ruske federacije imaju nažalost i onu tamnu stranu poput Bleiburga, istarskih fojbi i mnogobrojnih poslijeratnih odmazdi koje su počinjene pod pritiskom Staljinove Rusije kojoj je u poslijeratnoj interesnoj podijeli svijeta dodijeljen cijelokupni južnoslavenski prostor.

Poslijeratne odmazde na područjima Hrvatske i Bosne i Hercegovine rezultat su unitarističkih pritiska tadašnje Rusije na Tita koji se, kao neosporni pripadnik federalista unutar komunista, nikada kao te 1945. nije pred Staljinom morao dokazati unitaristom.

Postojeći narativ o veličini i snazi Titove vojske u usporedbi sa snagom Ruske vojske toga vremena potpuno je besmislen kao i tvrdnja da je Istra danas dio Republike Hrvatske iz kojekakvih razloga, osim onog jedinog ispravnog a taj je da je Tito svojom državničkom politikom sebi i svojoj Vojsci priskrbio status ispostave politike Staljinove Rusije u diobi svijeta koje su tada odredile velike sile. Blaiburška tragedija kao i većina sličnih poslijeratnih zločina etničkoga čišćenja toga doba državnička je odluka Josipa Broza Tita proizašla iz njegovog poznavanja mentaliteta južnoslavenskih naroda kojeg je u tom kratkom trajanju uspio ujediniti u zajedničkoj borbi protiv Hitlerove Njemačke.

Zločini koji su u to doba počinjeni od strane Titove Vojske kontrolirani su zločini koji su kao jedinu alternativu imali nekontrolirane zločine.

Južnoslavensko junaštvo

Da nije bilo Tita i njegovih državotvornih odluka koje uključuju i Blaiburg, Ruska bi se Vojska te 1945 prošetala južnoslavenskim prostorima i nju zasigurno ne bi pratili fini-neki-Beograđani već onaj profil ljudi koji je prisutan u svakom narodu **i koji se iživljava na slabijem skrivajući se pod zaštitom jačega**. Isti je to profil ljudi koji je 90-tih orgijao po južnoslavenskom prostoru skrivajući se pod zaštitom tada još uvijek naše zajedničke vojske. Nijedan južnoslavenski narod nije na to imun.

NDH i Jasenovac najbolji su dokaz tome.

Rusija je i dalje kroz mnogobrojne investicije prisutna i u Gradu Puli i u Hrvatskoj no također je još uvijek prisutan i taj, pojednostavljeno rečeno, dvostrani federalistički i unitaristički pristup Ruske federacije cijelokupnom južnoslavenskom prostoru. I dokle god po Beogradu rusofilске udavače spuštenih gaća i s isukanim glogovim kolcima nesmetano plešu oko Kuće cvijeća, prijateljstvo odnosa između Republike Hrvatske i Ruske federacije biti će pod znakom pitanja.

Svatko kome bude povjereno rukovođenje Gradom Pulom mora biti svijestan ovog duopola.